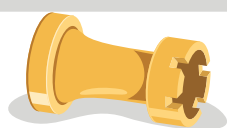
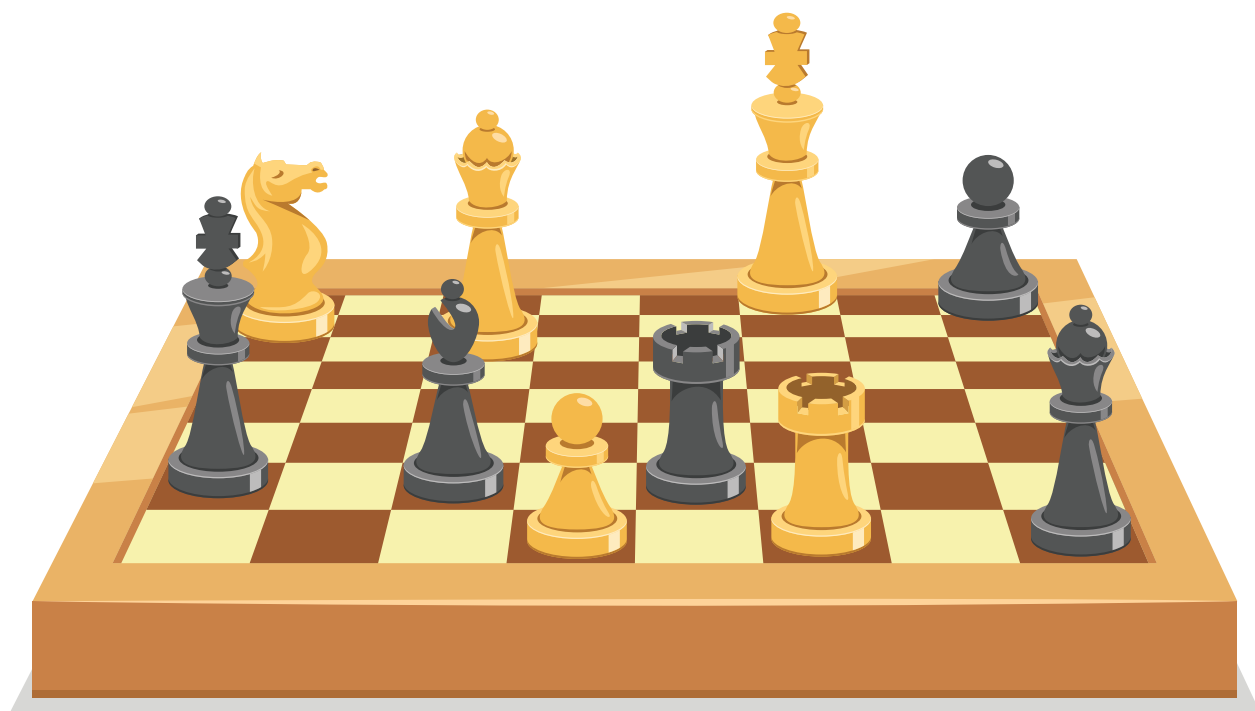
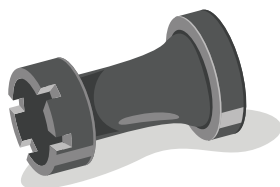

SPIL Gennem Tiden

Navn og klasse:

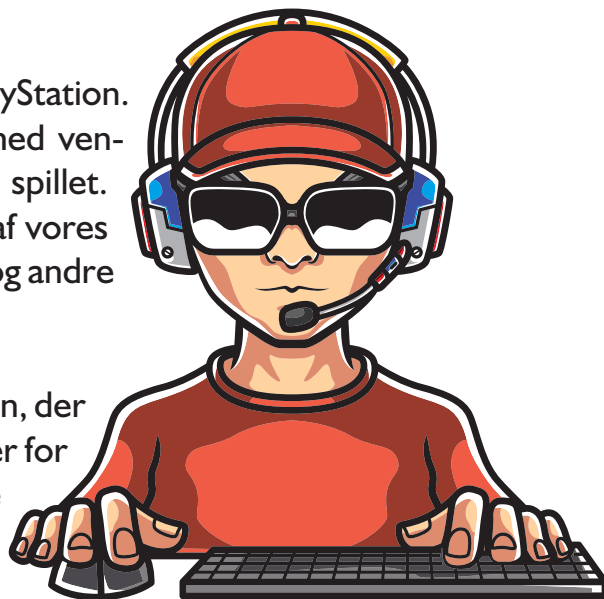

INTRODUKTION

Spil gennem tiden

Du spiller sikkert ofte på din telefon, computer eller PlayStation. Eller måske spiller du kort, et brætspil eller lignende med vennerne. Det er der ikke noget underligt i. Vi har altid spillet. Gennem hele menneskets historie har spil været en del af vores dagligdag. Spil er/var ofte en måde at underholde sig selv og andre på, men for nogen er og blev det også en levevej.

I dag kender de fleste nok en professionel gamer. En person, der tjener nok til at leve af at spille et spil, som andre blot spiller for underholdningsværdien. Gennem menneskets historie har spil udviklet sig, men mange spil er stadig næsten de samme, som de var for hundrede eller tusindvis af år siden.

Eksempler på spil gennem tiden

Det ældste brætspil i verden menes at være et egyptisk spil kaldet Senet. Senet betyder «Spil efter tur». Et af de ældste «danske» spil er Hnefatafl også kaldet «Kongens bord». Det minder om skak, men der er kun en konge. Han er fanget på midten af brættet med sine mænd, omringet af 4 «hære». Han undslipper ved at nå til et af brættets 4 hjørner.

Opgave 1 - Sæt kommaer i teksten

Når man spiller online på en computer kaldes det for e-sport. Betegnelsen står for «Eletronic Sport» og indenfor de seneste par år er antallet af professionelle e-sportspillere eksploderet. Hvad der tidligere blev betragtet som en hobby kan nu kaldes en «professionel karriere». Når man er professionel betyder det at man kan leve af det og præmiesummerne er høje. Det samlede præmiebeløb i 2018 var 900 millioner kroner hvilket er meget højt sammenlignet med andre «sportsgrene». Der er altså mange penge at hente i e-sport.

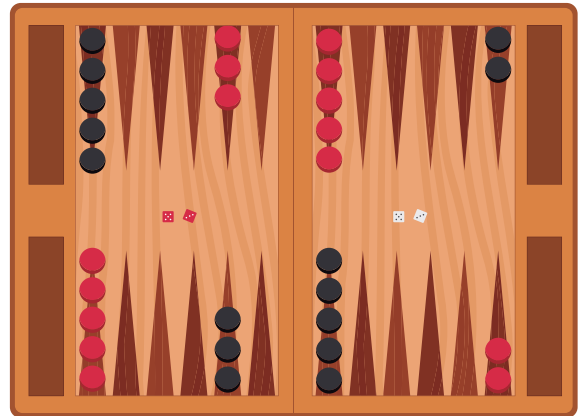
Når professionelle gamere mødes foregår det for eksempel på et fodbold-stadium eller i en stor hal. Konkurrencerne er altså fysiske selvom alle spillerne sidder bag hver sin skærm. De mest populære e-sportbegivenheder er Counter Strike og FIFA men der konkurreres generelt mest i skydespil.

Her er noget spil, du måske kender...

Backgammon

Backgammon er også et spil, der er virkelig gammelt. Man har spillet Backgammon i over 5000 år. Hvor spillet kommer fra er lidt usikkert, og det har været spillet i forskellige udgaver. I middelalderen forbød kirken spillet. Det stoppede dog ikke mange i at spille det, men nu skulle det hurtigt kunne gemmes væk, hvis kirkens folk kom forbi. Derfor er spillet i dag lavet som en kuffert, så det hurtigt kan gemmes væk.

Skak

Ordet «skak» kommer af (shah; konge på persisk). De fleste danske hjem har et skakspil stående. Spillet er gammelt og stammer formentligt fra Indien. Der er dog en sjov historie om, hvordan spillet opstod. Den kommer her:

En indisk konge var ikke særlig populær blandt sine undersåtter. Han syntes altid, han havde ret, og at de bare skulle gøre, som han sagde. En bonde ville lære sin konge, at alle har en plads, og at kun gennem samarbejde ville han vinde til sidst. Bonden lavede skakspillet, hvor kongen var den vigtigste brik, men også den mest sårbare. Den skulle beskyttes af bønder og officerer, som alle spillede en vigtig rolle, hvis man vil vinde.

Kongen lærte spillet og forstod nu, at alle hans undersåtter var vigtige. Han sagde til bonden, at han måtte komme med et simpelt ønske, så ville han få det. Bonden sagde: «Det mest simple i verden er ris. Jeg vil gerne bede om et riskorn for det første felt på skakbrættet. 2 for det næste, så 4 riskorn, 16 riskorn og så videre, indtil alle 64 felter er dækket.» «Det er et simpelt ønske,» sagde kongen. «Det skal du få!» Men kongen skulle nok have regnet lidt på det, for det var mere ris, end der var i hele hans kongerige...

Opgave 2 - Bøjning af navneord

Find 9 navneord i teksten om skak og backgammon og skriv dem nedenfor. Bøj ordene i skemaet på næste side.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

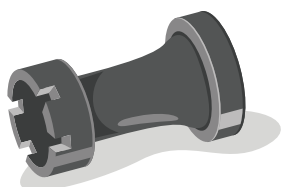
Bøj de 9 navneord i skemaet:

Ental ubestemt	Ental bestemt	Flertal ubestemt	Flertal bestemt

Opgave 3 - Flere navneord

Skriv et navneord på hvert af de hvide felter. Du kan se på hvert felt, hvad navneordet skal begynde med.

f		g	
	j		k
p		h	
	m		r

MATADOR

Matador, der måske er det mest populære spil i det 20. århundrede, stammer fra USA. I den oprindelige udgave skulle man købe grunde, hoteller og huse i Atlantic City.

Matador kaldes «Monopoly» på engelsk, og det blev populært verden over. Spillet er egentlig en udspringer af «The Landlord's Game» fra starten af 1900-tallet. Det spil blev lavet for at lære folk om skatter og afgifter, men på en underholdende måde, så man spillede for at ruinere mod-standerne.

Matador blev lavet i en dansk udgave i 1936, men man ønskede, som i mange andre lande, egne gader og grunde på brættet. Derfor er den danske udgave udstyret med lokale navne, fx «Rådshuspladsen», «Hvidovrevej» og «Grønningen». Spillet blev så populært, at man i 1973 indførte et verdensmesterskab i spillet. I dag kan man spille Matador på nettet helt uden et fysisk bræt. Det er sjovt, som tiderne skifter...

Opgave 4 - Ordklasser

Indsæt de ord, der passer i teksten. Du kan se under hver linje, hvilken ordklasse du skal indsætte.

«Matador» er også navnet på en _____ tv-serie, der er _____
af Lise Nørgaard. Serien er i alt på 24 _____, der hver _____
omkring en time.

Tv-serien opnåede et _____ seertal og lagde i årene 1978-1981 landets gader
_____, mens hvert afsnit blev vist. Det er ikke sikkert, at du har set serien, men
dine _____ har helt sikkert. «Matador» _____ om en lille by og
de _____, der bor i den. Serie viser, hvordan det var at _____
og leve i _____ i årene 1929-1947. Når man ser «Matador», lærer man derfor
også noget - fx om Danmarkshistorien.

De store roller blev _____ af kendte skuespillere, som danskerne i forvejen
_____ fra andre film og tv-serier. Den meste _____ rolle er
_____ måske Malene Schwarz, der spillede «Maude» i serien.

TRIVIAL PURSUIT

Trivial Pursuit blev opfundet af de to venner Chris Haney og Scott Abbott i Canada i 1979. Spillet går ud på at stille hinanden spørgsmål indenfor 6 forskellige kategorier: «Historie», «Underholdning», «Geografi», «Sport/fritid», «Natur/videnskab» og «Kunst/litteratur».

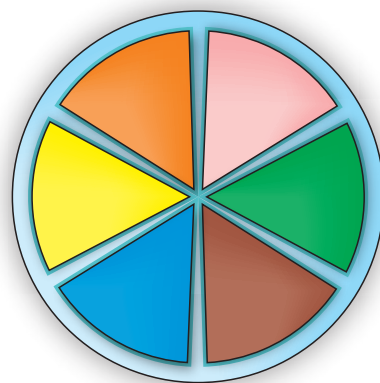
I 1981 blev de første 1100 spil solgt. De blev solgt for 15 dollars pr. stk., selvom de kostede 75 dollars at lave. Men det var en god idé, for dem, der købte spillene, fortalte deres venner, at det var et super sjovt spil, og så bestilte eller købte vennerne også et. I 1984 solgte de 2 venner 20.000.000 spil (20 millioner) for tæt ved 800.000.000 dollars (800 millioner). De solgte senere spillet til en stor virksomhed og tjente rigtig mange penge på salget. Så sig ikke, at man ikke kan tjene mange penge på en «lille» idé...

Opgave 5 - Sæt to streger, så der dannes tre navneord

vennerkategorividenskab

fritidspillenepenge

virksomhedmillioneridé

Opgave 6 - Fra nutid til datid

Nedenstående tekst står i nutid. Afskriv hele teksten i datid.

Det er fedt at spille med dine venner. Måske opdager du, at du ved mere end dem, du kæmper imod? Det kan føles sejt at vinde over nogen, der tror, de har en større paratviden end dig. I Trivial Pursuit vil du opdage, at nogle af kategorierne forekommer dig nemmere end andre. At du besidder en stor viden indenfor «Historie» er ikke ensbetydende med, at du mestrer paratviden omkring «Geografi» eller «Sport».

SPILLEKORT

Mennesker har spillet med kort i over 1000 år. De første kort blev lavet i Kina, men de kom til Europa i middelalderen. Der er flere forskellige typer spillekort. De kort, I sikkert kender, er den franske «variant», som består af 52 forskellige kort med 3-4 jokere. Kortene er inddelt i fire farvede kategorier: hjerter, spar, ruder og klør. Det var de ikke i middelalderen. Der var også fire «kulører», men kortene var opdelt i andre kategorier, fx «sværd, stave, bægre og mønter». Der var faktisk en mening bag kulørerne, idet de repræsenterede de fire daværende stænder (en måde at opdele mennesker i et samfund på):

«Bægret» (senere hjerter) repræsenterede kirken, de gejstlige. «Sværdet» (senere spar) repræsenterede adlen, kongen, baronerne m.fl. «Mønten» (ruder) stod for købmænd og handelsmænd, folk der havde en lille forretning eller et konkret håndværk. «Staven» (klør) repræsenterede den sidste kategori i samfundet; bønderne, tjenestefolk m.fl. De var lavest i hierarkiet.

Opgave 7 - Ordklasser

Find navneord, udsagnsord, tillægsord og egennavne i teksten og indsæt dem i skemaet. (Det er ikke alle kategorier, du kan udfylde helt.)

Navneord	Udsagnsord	Tillægsord	Egennavne

TERNINGER

Der hører terninger til mange spil, men faktisk var terninger i starten et spil helt for sig selv. De første terninger, man kender, er over 5000 år gamle. De var lavet af dyreknogler. I antikken var terninger populære mange steder. Især i Rom havde man en stor forkærlighed for terningespil. Men det havde ofte en skyggeside, da mange mennesker spillede sig fra hus og hjem. Faktisk er der historier om, at nogle romere blev så forgældede, at de måtte sælge sig selv som slaver eller gladiatorer for at betale gælden af over mange år.

I dag kan man få mange forskellige typer terninger. Lige fra 4-sidede terninger, til 10- eller 100-sidede terninger.

Opgave 8 - Håndskrift

Afskriv teksten, så flot du kan.

Måske kender du spillet Yatzy? Det er et terningespil, der både kan spilles med fem og seks terninger. Den spiller, der får flest point, vinder spillet.

COMPUTERSPIL

Det første rigtige computerspil blev lavet i Amerika og hed «Spacewar». Det var meget simpelt opbygget med to rumskibe, der skulle skyde på hinanden. På det tidspunkt var der ingen computere i private hjem. De var simpelthen for dyre. Det problem blev løst i 1970'erne gennem de såkaldte spillearkader.

I en spillearkade stod der mange forskellige spillemaskiner, som «almindelige» mennesker kunne spille på, hvis de puttede mønter i maskinen. En maskine kunne håndtere ét spil, og de var meget store. Udviklingen af dette blev en spillekonsol, som private havde råd til. Nu kunne man købe en konsol til hjemmet, og man kunne købe forskellige spil, der blot skulle indsættes i den. Med konsollen udvikledes mange nye spil, men folk ønskede også bedre og bedre grafik samt spil med mere indhold (og historiefortælling). Nye konsoller så dagens lys: Commodore 64, Amiga 500, Nintendo osv.

Blandt de mest populære spil i 80'erne var nok «Pac-Man» eller «Super Mario», men også spil som «SimCity» (der var mere strategisk) så dagens lys. Siden da er det gået stærkt. Med PC'ens indtog i hjem over hele verden er mulighederne for at spille computerspil blevet uendelige. Internettet og smart phones har gjort det muligt at spille overalt og mod folk fra hele verden. Der er blevet lavet ligaer og professionelle hold, som spiller mod hinanden for beløb, der er helt astronomiske. Fx var præmiesummen for en turnering i e-sports-spillet Fortnite oppe på 30 millioner dollars. Men det er måske ikke så mærkeligt, for spillebranchen omsatte i 2019 for over 120 milliarder dollars.

Opgave 9 - Sammensatte navneord

Dan sammensatte navneord, der begynder med:

computer...	verden...	spil...
penge...	præmie...	vinder...

BESKRIV ET SPIL

Opgave 10

Du skal beskrive et spil, du kender, så detaljeret som muligt. Det skal være et spil, du har spillet mange gange, men det er lige meget, hvilket device du har spillet spillet på. De informationer, du mangler, må du finde på nettet.

Titel og udgivelsesår

Udgiver

Beskriv, hvad spillet går ud på:

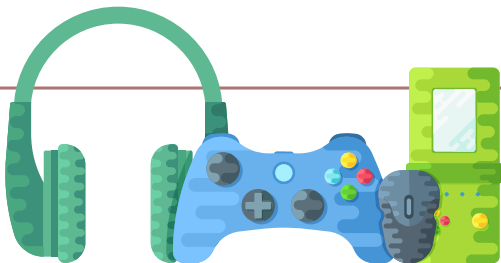
Fortæl om en oplevelse, du har haft med spillet. Beskriv episoden så detaljeret som muligt:

BREV TIL MORMOR

Opgave 11 - Skriv et brev

Skriv et brev til en du kender, der ikke ved så meget om «spil», som du nu gør - fx din mormor. I brevet skal du videreformidle noget af den viden, du har fået om «spil».

SPIEL
GENNEM TIDEN

GAME OVER

